ادامه از صفحه اول

گذشت؛ میوه رمضان

در این برنامه، تلاوت قرآن، شب‌زنده‌داری، افطاری‌دادن و... از مهم‌ترین راه‌های تقرب به خداوند است. اما اهل بیت(ع) برای پایان این ماه هم برنامه خاصی داشته‌اند. از مهم‌ترین این برنامه‌ها «سیره امام سجاد(ع)» است. امام صادق(ع) فرمود: «شیوه حضرت علی‌بن‌الحسین(ع) در ماه رمضان چنان بود که هرگاه غلامان یا کنیزان آن حضرت خطایی مرتکب می‌شدند آنان را تنبیه نمی‌کرد. آن حضرت فقط خطاها و گناهان آنان را در دفتری ثبت کرده و تخلفات هرکس را با نام و موضوع مشخص می‌کرد. در آخر ماه همه غلامان و کنیزان را جمع کرده و در میان آنان می‌ایستاد. آن‌گاه از روی نوشته تمام کارهای خلاف آنان را که در طول ماه رمضان مرتکب شده بودند برایشان گوشزد می‌کرد و به تک‌تک آنان می‌فرمود: فلانی تو در فلان روز و فلان ساعت تخلفی کردی و من تو را تنبیه نکردم! آیا به یاد می‌آوری؟ می‌گفت: بلی، ای پسر رسول خدا! و تا آخرین نفر این مطالب را متذکر می‌شد آن‌گاه به آنان می‌فرمود: با صدای بلند بگویید: ای علی‌بن‌الحسین! پروردگارت تمام اعمال و رفتار تو را نوشته است، چنان‌که تو اعمال ما را نوشته‌ای. نزد خداوند نامه اعمالی هست که با تو به حق سخن می‌گوید... پس ما را ببخش همچنان‌که دوست داری خدا تو را ببخشد. حضرت سجاد(ع) خطاب به غلامان و کنیزان خویش می‌فرمود: من شما را عفو کردم، آیا شما هم من و بدرفتاری‌های مرا که فرمانروای بدی برای شما و بنده فرومایه‌ای برای فرمانروای بخشاینده عادل و نیکوکار بودم، بخشیدید؟! همگی یک‌صدا می‌گفتند: با اینکه ما از تو جز خوبی ندیده‌ایم تو را بخشیدیم. آن‌گاه در پایان می‌فرمود: بروید، من از شما درگذشتم و آزادتان کردم به امید اینکه خدا نیز از من درگذرد و آزادم کند. در روز عید فطر چندان به آنها جایزه و هدایا می‌بخشید که از دیگران بی‌نیاز می‌شدند». عفو و بخشش از مهم‌ترین راه‌های قرب الهی است. در روایات دیگر نیز بسیار تأکید شده است که انسان امیدوار به رحمت و بخشش خداوند باید بتواند از خطای دیگران چشم بپوشد. نداشتن توان بخشش یا به اصطلاح اخلاقی، «کینه» از مهم‌ترین عوامل دوری از رحمت خداوند است. البته باید در نظر داشت برای استفاده از برکات رحمت و عفو الهی نباید دیگران را به خاطر گناهی که به واسطه غفلت اتفاق افتاده است یا کسی را براساس خبرهای غیرصحیح در فهرست گناهکاران وارد کرد و سپس شروع به عفو آنها کرد. خوب است ما نیز در این روزهای پایانی ماه مبارک رمضان، امام سجاد(ع) را در این «سیره/ عفو» همراهی کنیم. نخست کسانی را که به گمان ما اشتباه کردند، ولی دلیل جدی بر خطاکاربودن آنها وجود ندارد از دایره افراد خطاکار خارج کنیم و در مرحله بعد نیز کسانی را که در حق فردی یا جمعی نیز مرتکب اشتباهی شده‌اند عفو کنیم. بگذاریم جامعه اسلامی از برکات این ماه بیشتر و بیشتر استفاده کند.

الزامات استان فارس

شاید در صورت امکان مفید فایده افتد و برنامه‌ریزی‌های شما پاسخی به حل و رفع آنها باشد.

۱- بحران خشک‌سالی که آهنگ مهاجرت و حاشیه‌نشینی و افول آسیب‌های اجتماعی و بیکاری فراوانی را پدید آورده به‌همراه اعتیاد، نرخ بیکاری استان را در بین جوانان به بالاترین حد رسانده است.

۲- استان فارس شاید سومین اقتصاد را در سطح ملی کشورمان دارد که در سال‌های اخیر از رشد حداقلی هم بی‌بهره بوده و در فضای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با مشکل جدی مواجه شده است.

۳- گروه‌های فشار، فضای سیاسی- اجتماعی استان به‌ویژه شهر عظیم و عزیز این پایتخت ادبی و فرهنگی ایران، شیراز را با خشونت و بی‌قانونی مخدوش کرده‌اند که پرداختن به این امر مهم از مسئولیت‌های مهم و خطیر جناب‌عالی است.

۴- جوانان و دانشجویان، اقشار مردم استان فارس با نرخ بالای مشارکت در انتخابات ۹۲ خواستار اعتدال و تدبیر در همه شئون زندگی خود بودند و امروز هم مهم‌ترین پایگاه اجتماعی دولت همان عزیزان هستند که مورد بی‌مهری فراوان قرار گرفته‌اند که باید این اجحاف توسط جناب‌عالی جبران شود.

۵- شما استاندار باشید، پدر همه مردم باشید، آغوشتان را به روی همه بگشایید، اصلاح‌طلبان استان ثروت بی‌بدیل برای کشور، نظام و دولت و رهبری عزیز هستند و شما با همدلی و همکاری با آنان می‌توانید مسیر رشد و تعالی را هموار و گذشته را جبران کنید. بزرگان معنوی شیراز که در معرفت و تدین مردم نقش بسزایی داشته‌اند باید مورد عنایت و توجه باشند که این مهم شما را از نخبه‌هراسی نیابتی دور می‌کند.

امیدوارم که با رویکرد مشارکت‌جویانه‌ای که در پیش می‌گیرید بستر رشد و تعالی را فراهم کنید و نامی نیک در خدمت به مردم بزرگ استان فارس در کارنامه کاری خودتان به جا بگذارید.

جواد اطاعت از شرایط ایران پس از حل چالش هسته‌ای می‌گوید

تفاهم و گفت‌وگوی داخلی در دوران پسا تحریم

عکس: امیر جدیدی، شرق

شرق: حالا که مذاکرات به نتیجه رسیده است و طرفین به جمع‌بندی دست یافته‌اند، این نکته مطرح می‌شود که دلیل این‌همه توجه به یک موضوع سیاست خارجی در نظر توده مردم چیست؟ چه‌چیزی سبب شده است که این موضوع برای مردم پراهمیت شود و از اینها مهم‌تر، دولت بعد از حل چالش هسته‌ای، در عرصه داخلی با چه مطالباتی مواجه خواهد شد. اینها پرسش‌هایی است که آن را با دکتر جواد اطاعت، استاد دانشگاه شهید بهشتی و از اعضای شورای مرکزی حزب اعتمادملی، در میان گذاشتیم.

علت پررنگ‌شدن موضوع مذاکرات در افکار عمومی ایرانیان چیست؟ در خردادماه برای اولین‌بار یک موضوع در عرصه سیاست خارجی، محور رأی‌دادن یا ندادن مردم به نامزدها شد. این در حالی است که تا قبل از آن عموما موضوعات اقتصادی و مباحث سیاست داخلی در اولویت بودند، این پدیده چگونه رخ داده است؟

این موضوع به دولتمردان و کسانی که تریبون در اختیار دارند برمی‌گردد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی با شدت و ضعف‌هایی، دولتمردان ایرانی بیشتر نگاهشان به خارج از مرزها بوده است تا مسائل و مشکلات داخلی، این رویکرد، عمده مشکلات را هم ناشی از ناعادلانه‌بودن نظام حاکم بر جامعه جهانی می‌دید. در سال‌های اخیر به دلیل پرونده هسته‌ای، این موضوع از شدت و غلظت بیشتری برخوردار شده است. به عبارتی این سیاست‌مداران هستند که موضوعات و مسائلی را برای افکار عمومی عمده می‌کنند. اینکه مذاکرات هسته‌ای از مسائل کلیدی در تبلیغات انتخاباتی نامزدهای ریاست‌جمهوری بود نیز تا حدودی ناشی از همین نوع نگاه بود. علاوه‌برآن دو رقیب از رقبای انتخاباتی در دو دوره متفاوت و متمایز، مسئول پرونده هسته‌ای بودند. مضافا اینکه تحریم‌ها زندگی مردم را تا حدودی تحت‌الشعاع قرار داده است. با این متغیرها طبیعی است که افکار عمومی در ایران موضوع مذاکرات و به‌طورکلی تفاهم و توافق ایران با غرب را مورد توجه قرار دهد.

آیا واقعا بیشتر مسائل و مشکلات یا توسعه‌نیافتگی ایران دارای منشأ خارجی است؟ به عبارتی سهم ناکارآمدی‌های داخلی در مقایسه با موانع خارجی چه میزان است؟

من همانند شما مسائل خارجی و داخلی را از هم تفکیک نمی‌کنم. سیاست خارجی ادامه سیاست داخلی است. اگر ایران امروزه در خارج از کشور با مشکلاتی مواجه است به نظرم بیشتر آن دارای منشأ داخلی است. نوع مواجهه برخی سیاست‌مداران با جهان خارج است که مشکلات بین‌المللی ایران را پیچیده‌تر می‌کند. اگرچه مناسبات بین‌المللی ناعادلانه است؛ اما در همین چارچوب هم کشورها می‌توانند با مدیریت صحیح فرایند توسعه خود را به پیش ببرند. اگر ما کره‌جنوبی و مالزی را با عراق و کره‌شمالی مقایسه کنیم خواهیم دید که در چارچوب همین مناسبات جهانی کشورهای مالزی و کره‌جنوبی به سرعت فرایند رشد و توسعه را سپری کرده‌اند و کشورهایی مثل کره‌شمالی و عراق در همین نظام بین‌المللی با مشکلات عدیده‌ای مواجه شده اند. پس نوع جهان‌بینی، منظومه فکری، میزان دانش و آگاهی، ساختارهای تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر، فضا و شرایط خاص تصمیم‌گیری و فضای روانی حاکم بر جامعه و رهبران سیاسی همه و همه تأثیرگذار است.

واقعا چه میزان از مشکلات به تحریم‌ها برمی‌گردد؟

اینکه تحریم‌ها مشکلاتی را سبب شده است نباید نادیده گرفت؛ اما اگر همه ناکارآمدی‌ها را ناشی از تحریم‌ها بدانیم سخن صوابی نیست. بسیاری از مشکلات کنونی به دلیل ناکارآمدی داخلی است. مشکلات مربوط به تحریم‌ها از سال ۹۰ بیشتر خود را بروز داده است. اما سؤال این است که آیا در دوره‌ای که نفت را بالای صد دلار می‌فروختیم و برای انتقال منابع ارزی نیز مشکلی نبود، کشور به خوبی اداره می‌شد و مشکلاتی همچون تورم، بیکاری و... نداشتیم؟ درثانی گره‌زدن همه مشکلات به تحریم‌ها در شرایطی که تحریم‌ها برداشته شود، انتظارات اجتماعی را فزونی می‌بخشد و از آنجا که مشکلات اقتصاد ایران بیشتر ساختاری است و در کوتاه‌مدت نمی‌توان این مشکلات را برطرف کرد، شکاف انتظارات و توقعات برآورده‌شده دولت را با چالش جدی مواجه خواهد کرد.

مردم در انتخابات ریاست‌جمهوری گذشته، به فردی رأی دادند که سابقه او نزد افکار عمومی بیشتر به عنوان مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای شناخته می‌شد تا دیگر فعالیت‌های او در امور سیاست داخلی.او هم شعار خود را به حل موضوع هسته‌ای اختصاص می‌دهد. روحانی در جایی می‌گوید که معمولا از اقتصاد به سیاست خارجی رانت می‌دهند اما این بار باید از سیاست خارجی به اقتصاد رانت داده شود. سفرهای خارجی اقتصادی و سرمایه‌گذاران خارجی معمولا در قالب هیأت‌های دیپلماتیک انجام می‌شود به طوری که این هیأت‌ها در نقش وکیل این سرمایه‌گذاران ایفای نقش می‌کنند. این در حالی است که در شرایط امروز این موضوع دست کم به صورت عکس ترجمه می‌شود.

اصولا مهم‌ترین وظیفه دولت‌ها در عصر حاضر تداوم فرایند توسعه در کشورهایشان است. در دنیای دیروز تنها کارویژه دولت حفظ نظم و امنیت داخلی و بین‌المللی بود. اما در دنیای امروز علاوه بر آن کارویژه سنتی رشد، رونق و رفاه اقتصادی نیز مهم‌ترین وظایف دولت‌ها به شمار می‌رود. در دوره حاکمیت گفتمان «ژئواستراتژیک» اگر قرار بود سفیری به یک کشور خارجی اعزام شود معمولا از نظامیان تحصیل‌کرده در دانشکده‌های نظامی استفاده می‌شد؛ اما در دوره کنونی که گفتمان «ژئواکونومیک» حاکم شده است، همه امکانات در خدمت اقتصاد کشورها قرار می‌گیرد. بنابراین اگر قرار باشد یک دیپلمات برای مأموریت به یک کشور خارجی اعزام شود بهتر است از دانش‌آموخته‌های دانشکده‌های اقتصاد انتخاب شود. بنابراین سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی باید در خدمت گفتمان حاکم که همان اقتصاد کشور است قرار گیرد. نه تنها وزارتخانه‌های سیاسی باید در خدمت اقتصاد کشور باشند که همه کشور و ملت باید برای توسعه در ابعاد مختلف آن بسیج شوند.

در دوران پساتحریم، دولت با چه مسائلی مواجه خواهد شد؟

توافق هسته‌ای به خودی خود اتفاقی را رقم نخواهد زد. این موضوع به چگونگی عملکرد دولت ربط خواهد داشت . دولت باید برای پس از تحریم برنامه‌ریزی کند. وزارتخانه‌های مربوط باید اقدامات خود را شروع کنند. جذب سرمایه خارجی، رونق صنعت گردشگری، فعال‌کردن صنایع نفت وگاز و... باید مد نظر قرار بگیرد. از طرفی، مردم هم باید توجیه شوند که انجام توافق در کوتاه‌مدت در زندگی آنها اثری فوری نخواهد گذاشت. نباید انتظارات عمومی را افزایش داد چون دولت دچار بحران انتظارات خواهد شد.

توافق هسته‌ای به خودی خود اتفاقی را رقم نخواهد زد. این موضوع به چگونگی عملکرد دولت ربط خواهد داشت . جذب سرمایه خارجی، رونق صنعت گردشگری، فعال‌کردن صنایع نفت وگاز و... باید مد نظر قرار بگیرد. از طرفی، مردم هم باید توجیه شوند که انجام توافق در کوتاه‌مدت در زندگی آنها اثری فوری نخواهد گذاشت. نباید انتظارات عمومی را افزایش داد چون دولت دچار بحران انتظارات خواهد شد

آیا دولت با فارغ‌شدن از موضوع مذاکرات نباید سیاست داخلی را در اولویت قرار دهد؟ حل نهایی مسائل هسته‌ای، طبیعا مطالبات را به سمت سیاست داخلی می‌برد. در اینجا وعده‌های محقق نشده دولت در عرصه سیاست داخلی رخ نمایان می‌کند. دولت در این عرصه چگونه باید عمل کند که پس از کسب پیروزی در عرصه سیاست خارجی در عرصه سیاست داخلی هم انتظارات حامیان خود را برآورده کند؟

در سیاست داخلی هم با توجه به ویژگی‌ها و کاراکتری که آقای روحانی دارد می‌تواند نقطه اتصال جریان‌های سیاسی داخلی باشد. روحانی از این ظرفیت و پتانسیل برخوردار است که تفاهم داخلی را نیز رقم بزند؛ به‌ویژه که امسال سال مهمی برای سیاست داخلی هم هست. چراکه دو انتخابات در ماه پایانی سال برگزار می‌شود و آقای روحانی باید توجه خود را از وزارت خارجه به وزارت داخله معطوف کند. مذاکره و گفت‌وگو و تفاهم در سیاست داخلی به‌هیچ‌وجه نه کم‌اهمیت‌تر از سیاست خارجی است و نه آسان‌تر از آن. دولت روحانی برآمده از یک شکاف بی‌اعتمادی جریان‌های سیاسی داخلی است که درعین‌حال حلقه اتصال آن نیز هست. اگر روحانی بتواند بعد از توافق هسته‌ای، توافق داخلی بین جریان‌ها را فراهم آورد و انتخابات خوبی را به انجام برساند ضمن آنکه نیمه دوم کار خود را تکمیل کرده است در تاریخ ایران نیز ماندگار خواهد شد. روحانی باید بتواند مسئله انتخابات را که در کشور ایران، که گاهی موضوع دعواست به کارویژه اصلی آن که «فصل منازعه» است تبدیل کند.

دلیل ارتقای جایگاه ایران در عرصه جهانی که شش قدرت جهانی روزها و ساعات بسیاری را صرف مذاکره با ایران کرده‌اند را متأثر از چه عواملی می‌دانید؟

نکته مهم این است که دولت ایران و مذاکره‌کنندگان ایرانی پشتوانه مردمی داشتند و مهم‌تر آنکه رهبری نظام ضمن حمایت و پشتیبانی از این گفت‌وگوها آن را هدایت و مدیریت کردند و این دو موضوع سرمایه مهمی بود که طرف ایرانی از آن برخوردار بود. از طرفی دولت برآمده از آرای عمومی با درایت و عقلانیت عمل می‌کند و منافع ملی را از هیجانات سیاسی و موضوعات شعاری جدا کرده است و با رویکردی واقع‌بینانه به مسائل بین‌المللی نگاه می‌کند. تیم مذاکره‌کننده هم ضمن تعهد به مصالح و منافع ملی، تخصص و کارآمدی لازم را دارد. علاوه‌براین، ایران در منطقه مهم و استراتژیک جنوب غرب آسیا و در کانون هارتلند انرژی جهانی قرار دارد؛ منطقه‌ای که فعلا گرفتار بنیادگرایی اسلامی است و افکار مخرب و عقب‌مانده سلفی‌گری کشورهای افغانستان، پاکستان، عراق و سوریه را به آشوب کشانده است. در چنین منطقه‌ای، کشور ایران لنگرگاه امن و باثبات منطقه است و به‌نظر من قدرت‌های جهانی به اهمیت این جایگاه واقف هستند.

چرا کشورهایی چون عربستان و اسرائیل با این مذاکرات مخالفت می‌کردند؟

این مذاکرات در این سطح، صرف‌نظر از نتایج آن، برای ایران اعتبار بالایی را در عرصه جهانی و منطقه‌ای فراهم می‌آورد و مهم‌تر آنکه به‌نتیجه‌رسیدن این گفت‌وگوها مهم‌ترین مانع فرایند توسعه را که همان تحریم‌ها هستند، مرتفع می‌کند و این موارد باعث می‌شود در کنار سرمایه انسانی، سرمایه طبیعی و جغرافیایی و دیگر پتانسیل‌های سرزمینی، ایران تبدیل به یک قدرت بلامنازع منطقه‌ای شود. در کنار اینها، عادی‌سازی روابط ایران با کشورهای غربی شرایطی را فراهم می‌آورد که عربستان سعودی و اسرائیل از آن واهمه دارند.

به‌نتیجه‌رسیدن مذاکرات بر گفتمان‌های سیاسی حاکم بر جهان چه تأثیری می‌تواند داشته باشد؟

به‌نتیجه‌رسیدن این گفت‌وگوها تأثیری بر گفتمان حاکم جهانی ندارد؛ اما ازآنجاکه ایران به‌دلیل ویژگی‌های ژئوپلتیک ذاتی کشوری تأثیرگذار و تأثیرپذیر است، افزایش نقش جهانی ایران و تأثیرگذاری برتحولات منطقه‌ای، از نتایج این گفت‌وگوها و مذاکرات خواهد بود. به عبارتی پرداختن به موضوعات منطقه‌ای با مشارکت ایران، امکان رسیدن به راه‌حل‌های جمعی را فراهم می‌کند.

نگاه

شادمانی هسته‌ای مردم بیجار

شرق: در پی اعلام توافق هسته‌ای، صدهانفر از شهروندان بیجاری در استان کردستان سه‌شنبه‌شب با حضور در بلوار امام‌خمینی و میدان فاضل گروسی و مقابل پارک ۱۵خرداد تا پاسی از شب به شادمانی پرداختند. این مراسم که با دعوت اصلاح‌طلبان گروس برگزار شده بود، مورد استقبال گسترده مردم قرار گرفت و گروه‌هایی از جوانان به‌صورت دسته‌جمعی به جشن پرداختند. اجرای زنده موسیقی و ترانه‌خوانی توسط هنرمندان بیجاری و سخنرانی کمال پاکزاد، و احسان هوشمند از برنامه‌های این جشن بود. پاکزاد از فعالان اصلاح‌طلب بیجار، با تشکر از زحمات بی‌وقفه تیم مذاکره‌کننده به‌ویژه دکتر ظریف برای آنان آرزوی موفقیت کرد. در ادامه، احسان هوشمند، پژوهشگر حوزه مطالعات قومی، از حضور شاد شهروندان بیجاری تشکر کرد و گفت: در سال‌های گذشته تنش‌های بین‌المللی در منطقه روند شتابانی گرفته است. همچنین مردم ایران در هشت سال دولت قبل شاهد گسترش فساد و اختلاس‌های کلان بودند و فضای سیاسی داخلی با محدودیت روبه‌رو شده بود. وی افزود: در دولت قبل با نخبگان و فعالان سیاسی و سرمایه‌های فکری کشور برخوردی شایسته صورت نمی‌گرفت. وی با استقبال از توافق اتمی افزود: امید است با اجرای این توافق، تحریم‌های ظالمانه برداشته شده و فضای کسب‌وکار در سطح کشور از رکود خارج شود و عقلانیت سیاسی جایگزین ماجراجویی شود. سپس سرود حماسی «ای ایران» پایان‌بخش مراسم بود که با هم‌خوانی حاضران صورت گرفت. در مسیر بازگشت مردم صدها شهروند با خودروهای خود مسیر بلوار امام‌خمینی تا پارک شهربازی را طی کرده و به شادمانی پرداختند. مجوز فرمانداری برای این مراسم به درخواست اصلاح‌طلبان بیجار صادر شده بود.